Adaptatie Finse richtlijn: Beoordeling van anemie bij volwassenen

Haio: RAZBORSEK Roy , U.A.
Promotor: VAN ROYEN Paul , U.A.
Praktijkopleider: Andreakou Venetia , SCHOOFS Hubert

Context: EBMPracticeNet heeft een elektronisch platform, waarop onder andere Finse Duodecim richtlijnen staan. Deze zijn internationaal geaccrediteerd, maar zijn nog niet aangepast aan de Belgische context. Vanaf 2012 is EBMPracticeNet deze richtlijnen stapsgewijs aan het adapteren aan de Belgische situatie. In september 2012 heeft men gevraagd aan de nieuwe lichting huisartsen in opleiding (HAIO's) of zij mee zouden willen werken aan dit project. Deze thesis gaat over het proces van adaptatie en de adaptatie zelf van de Duodecim richtlijn 'Beoordeling van anemie bij volwassenen'. Het doel van deze master-na-masterthesis is om een goede basis voor een richtlijn over anemie bij volwassenen te schrijven voor huisartsen in België door de Finse Duodecim richtlijn 'Beoordeling van anemie bij volwassenen' te adapteren naar de Belgische context. Dit houdt in dat er getracht is duidelijk toepasbare aanbevelingen te formuleren voor de beoordeling van anemie bij volwassenen met als basis de Duodecim richtlijn. De aanbevelingen zouden moeten beschrijven van wanneer men van een anemie spreekt, welke bijkomende laboratoriumtests of onderzoeken men aanraadt en waarom. Dit is gedaan door een heel proces te doorlopen met behulp van EBMPracticeNet, dat beschreven staat in de handleiding 'Adaptatie Duodecim Richtlijnen Handboek voor HAIO?s over de inhoudelijke en contextuele aanpassing van Duodecim Richtlijnen op EBMPracticeNet.be. Versie 2?

Onderzoeksvraag: Dit zijn de volgende klinische vragen: 'Hoe de diagnose stellen van anemie op basis van bloedwaarden?' en 'Welke bijkomende labotest(s) aanvragen bij anemie?'

Methode: Men heeft eerst klinische vragen gedefinieerd die de gehele Duodecim richtlijn 'Beoordeling van anemie bij volwassenen' dekken om aan de hand daarvan goed in de literatuur te kunnen gaan zoeken naar relevante richtlijnen. Dit zijn de volgende klinische vragen: 'Hoe de diagnose stellen van anemie op basis van bloedwaarden?' en 'Welke bijkomende labotest(s) aanvragen bij anemie?' Daarna is dus op basis van deze vragen een zoektocht gedaan naar relevante richtlijnen. Vervolgens zijn deze gescreend, totdat er uiteindelijk nog maar vier richtlijnen overbleven. Deze richtlijnen zijn daarna door minstens twee HAIO's geëvalueerd door middel van het AGREE II instrument. Na deze stap waren er nog maar drie richtlijnen geschikt om mee te nemen voor verdere uitwerking, zijnde Domus Medica: Aanvraag van laboratoriumtests door huisartsen, NICE: Anaemia - iron deficiency en Anaemia - B12 and folate deficiency. Er is toen gekeken naar de inhoud van de aanbevelingen van deze geselecteerde richtlijnen en de Duodecim richtlijn. Vervolgens is men gaan kijken naar de courantheid, samenhang en toepasbaarheid van deze aanbevelingen. Op basis van deze stappen is dan besloten dat er een mineure adaptatie van de Duodecim aanbevelingen moest gebeuren met behulp van de Domus Medica richtlijn. De leescommissie van EBMPracticenet heeft daarna het proces nog eens kritisch nagezien en besloot tot eveneens mineure adaptatie met behulp van de Domus Medica aanbevelingen en daarnaast tevens de hematologieklapper te raadplegen voor wat extra informatie. Vervolgens is er een eerste versie van aanbevelingen gemaakt. Deze versie is daarna kritisch getest door in twee LOKs, ??n seminarie en op ??n praktijk een presentatie te geven, waarin de HAIO's aan de hand van plenair 12 multiple choice vragen te bespreken een discussie uitlokte. De kritische opmerkingen uit deze discussie zijn meegenomen en men heeft daarna de eerste versie aangepast tot de finaal geadapteerde richtlijn, die nog nagezien dient te worden door de leescommissie van

EBMPracticeNet. (Resultaten zijn hier ook gedeeltelijk in verwerkt.)

Resultaten: Dit zijn de kernaanbevelingen van de finaal geadapteerde richtlijn: Hoe de diagnose stellen van anemie op basis van bloedwaarden? De WHO (World Health Organisation) criteria voor anemie zijn: - Vrouwen: hemoglobinegehalte in het bloed <12 g/dl, tijdens de zwangerschap <11 g/dl - Mannen: hemoglobinegehalte in het bloed <13 g/dl De vernoemde afkappunten van de WHO kunnen verschillen met regionaal gehanteerde referentiewaarden. (Grade 1C) Welke bijkomende labotest(s) aanvragen bij anemie? Bepaal eerst het gemiddelde, corpusculaire volume van de erytrocyten (MCV). Bepaal op basis van MCV welke tests er dienen te gebeuren. MCV <80 fl (microcytaire anemie) - Bepaal ferritine - Bepaal RBC, WBC met formule, bloedplaatjes, reticulocyten, sedimentatie,TSH en GFR. - Bepaal hemoglobine elektroforese (Grade 1C) MCV 80 tot 100 fl (normocytaire anemie) - Bepaal RBC, WBC met formule, bloedplaatjes, sedimentatie, TSH en GFR. - Bepaal reticulocyten en LDH - Bepaal ferritine (Grade 1C) MCV> 100 fl (macrocytaire anemie) - Bepaal Vitamine B12 en foliumzuur - Bepaal GGT - Bepaal RBC, WBC met formule, bloedplaatjes, reticulocyten,TSH. (Grade 1C) Afkortingen: g/dl: gram/ deciliter; fl: femtoliter; RBC: Rode bloedcellen; WBC: Witte bloedcellen; TSH: thyroid stimulerend hormoon; GFR: glomerulaire filtratie ratio; LDH: lactaat dehydrogenase; GGT: gamma glutamyl transferase.

Conclusie: Conclusie is dat het heel leerzaam proces was en dat een goede richtlijn schrijven allesbehalve een makkelijk proces is, waar nog veel bij komt kijken als men een goed onderbouwde en evidence-based richtlijn wil schrijven.